

hver Tid være nødt til at indrette Lovgivningen saaledes, at den næringsdrivende, der vil drive sin Næring paa forsvarlig Vis, er i Stand til at fortsætte sin Virksomhed. Ellers vil Resultatet ganske simpelt blive, at man indirekte afskaffer denne Virksomhed som privat Næring. Jeg er enig med de ærede Medlemmer, som har antydet, at det i og for sig vilde være af Interesse at faa nærmere undersøgt Spørgsmaalet om det offentliges Overtagelse af hele denne Virksomhed, og at det i og for sig vilde være af Interesse at faa nærmere Oplysning om de Erfaringer, man i saa Henseende har gjort i Udlandet. Det kan der jo imidlertid ikke være Tale om ved det Lovforslag, vi her behandler, og jeg skal derfor ogsaa her indskrænke mig til at henlede den højtærede Justitsministers Opmærksomhed paa eller rettere sagt understrege, hvad der i Landstinget blev fremhævet desangaaende, at det ganske sikkert vilde være naturligt at udvide Antallet af Assistenshusets Filialer, efterhaanden som det bliver muligt at skaffe Lokaler, dels saaledes, at der bliver flere Assistenshusfilialer rundt omkring i Byens Kvarterer, og dels saaledes, at der bliver Adgang til direkte at faa Laan i Filialerne, saaledes at de laansøgende ikke behøver at søge herind til Byens Indre for at faa Laan. I denne Forbindelse vil jeg gerne henlede den højtærede Justitsministers Opmærksomhed paa en Enkelthed i Lovforslagets § 15, 2det Stykke. De direkte interesserede i denne Sag, Pantelaanerforeningen, har i den Henvendelse, der er omdelt til Folketingets Medlemmer, rejst det Spørgsmaal, hvorledes man skulde fortolke § 15, 2det Stykke, hvor der staar: „Udover den tilladte Rente maa Pantelaaneren ikke paalægge Pantsetteren Omkostninger af nogen Art“, idet man fra Pantelaanerforeningens Side har ønsket det klart, om dette ogsaa udelukkede, at de havde Ret til at faa godtgjort Omkostningerne ved Auktionssalg og lignende, naar Pantet ikke blev indløst og som Følge deraf blev bortsolgt. Jeg mener, at naar en saadan Henvendelse er rettet her til Tinget, er det rimeligt, at vi medvirker til paa dette Omraade at skabe Klarhed for de interesserede. For mit Vedkommende vil jeg antage, at en saadan direkte Udgift, der bliver Tale om at bestemme i et Tilfælde, hvor Pantet ikke er indløst, men solgt, og af hvilket Salg man skal beregne Provenuet, ikke efter Tanken kan falde ind under § 15, 2det Stykke, idet jeg gaar ud fra, at denne Bestem-

melse kun omfatter de Omkostninger, der fremkaldes ved selve Pantsætningen, men derimod ikke omfatter de Omkostninger, der fremkommer ved, at Pantet maa realiseres, fordi det ikke er blevet indløst. Men jeg finder, det vilde være rigtigt, at den højtærede Minister her sagde de interesserede, hvorledes han for sit Vedkommende saa paa denne Sag. Endelig skal jeg nævne, at Lovforslagets § 20 foreslaar at ophæve Privilegiet for Assistenshuset ifølge Forordningen af 29. Juni 1753, § 8, saa vi her faar den samme Regel, som er almindelig gældende, at man, naar man har købt stjaalne Koster, maa finde sig i at aflevere disse uden at faa Godtgørelse for Købesummen. Det er altsaa det saakaldte Hælerprivilegium, her er Tale om; og herom skal jeg sige, at dettes Afskaffelse kan jeg fuldt ud tiltræde. Det har, saa vidt jeg ved, ikke haft nogen synderlig Betydning for Statskassen — kun nogle faa Tusinde Kroner —, og den Særstilling, som Assistenshuset har haft i Retning af at være fritaget for at tilbagebetale Laanesummen, naar man maatte udlevere stjaalne Koster, bør ubetinget ophæves. Jeg mener, det er uberettiget, at Staten forbeholder sig et saadant Privilegium, og jeg hilser med Tilfredshed, at det afskaffes.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse.

Justitsministeren (Rytter): Maa jeg takke for den overordentlig elskværdige Modtagelse, Lovforslaget har mødt her i Folketinget. Det ærede Medlem Hr. H. P. Hansen (Randers Amt) rettede forskellige Spørgsmaal, som jeg skal besvare. Først udtrykte det ærede Medlem med Hensyn til Lovforslagets § 15 nogen Betænkelighed ved, at deri fastsættes 5 pCt. om Maaned, og mente, at det muligvis kunde misforstaas. Dertil maa jeg sige, at jeg tør udtale her, at man fra alle Partiers Side her i Rigsdagen har været enig i, at de 5 pCt. maanedlig betød 5 pCt. for en Maaned, saaledes at hvis vedkommende laante et Beløb ud i 14 Dage, skulde Renten deraf kun være Halvdelen af Renten for 1 Maaned. Jeg for mit Vedkommende er slet ikke i Tvivl om, at det ligger i Lovforslagets Ordlyd. Nævner man f. Eks. 5 pCt. p. a. som den Rente, en Bank tager, er alle enige om, at hvis man kun har haft Pengene til Laans i 181 Dage eller 79 Dage, saa bliver der udtrykkelig kun beregnet 5 pCt. Rente for dette Tidsrum.